

Handläggare
Cecilia Oscarsson
Telefon: 08-508 09 270

Till
Norrmalms stadsdelsnämnd

Riktlinjer för barnomsorg på obekvämlig arbetstid - svar på remiss från skolroteln

Förvaltningens förslag till beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Johanna Engman
stadsdelsdirektör

Johanna Hult
avdelningschef

Sammanfattning

Enligt skollagen ska kommuner sträva efter att erbjuda omsorg för barn under tid då förskolan eller fritidshem inte erbjuds med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete. I Stockholms stads kommunfullmäktiges budget för 2014 (KF beslut 2013-11-21) gavs utbildningsnämnden i uppdrag att i samverkan med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ta fram riktlinjer för omsorg på obekvämlig arbetstid.

Pedagogisk omsorg på obekvämlig arbetstid är en behovsprövad verksamhet och föräldrarnas försörjningsmöjlighet är utgångspunkten vid bedömning av behovet. Det krävs också att omsorgsbehovet är regelbundet och kontinuerligt samt att det inte kan tillgodoses på annat sätt.

Förvaltningen är positiv till de övergripande gemensamma riktlinjerna som ger ett jämlikt beslutsunderlag och likvärdig hantering. Förvaltningen vill belysa att förslagens krav på arbetsgivarintyg blir svårt att uppfylla för föräldrar med enskild firma vilket behöver beaktas.

Norrmalms stadsdelsförvaltning

Tulegatan 13
Box 3102
103 62 Stockholm
Telefon 08-508 09 270
Växel 08-508 09 000
cecilia.oscarsson@stockholm.se
stockholm.se

Bakgrund

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från bland andra Norrmalms stadsdelsnämnd med anledning av riktlinjer för barnomsorg på obekväm arbetstid. Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 25 maj 2015.

Ärendet

Enligt skollagen ska kommuner sträva efter att erbjuda omsorg för barn under tid då förskolan eller fritidshem inte erbjuds med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete. I Stockholms stads kommunfullmäktiges budget för 2014 (KF beslut 2013-11-21) gavs utbildningsnämnden i uppdrag att i samverkan med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ta fram riktlinjer för omsorg på obekväm arbetstid. En utredning gällande omsorg på obekväm arbetstid har genomförts av utbildningsförvaltningen, avdelningen förskolesamordning. Förslag på övergripande riktlinjer har tagits fram utifrån utredningen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av förskole- och fritidsavdelningen i samarbete med administrativa avdelningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Norrmalms stadsdelsnämnd erbjuder familjer med behov av omsorg på obekväm arbetstid i lokalbaserad verksamhet och om särskilda skäl finns i det egna hemmet. Lokalbaserad verksamhet är omsorg i befintliga förskolelokaler. Under fler år har det varit cirka tre barn per år som erbjudits pedagogisk omsorg med en omfattning om mindre än 30 timmar i månaden. Huvuddelen av omsorgen sker på kvällstid i anslutning till förskolan och enstaka barn har haft nattomsorg. Omsorgen har erbjudits i lokalbaserad verksamhet på befintlig eller närliggande förskola. Nattomsorg har erbjudits på en förskola som har nattöppet och är belägen på Södermalm. Vid särskilda skäl kan omsorgen förläggas i hemmet. Det är sällan en ansökan avslås. De två ansökningarna som kom in 2014 beviljades.

Ansökningarna som inkommit till förvaltningen för omsorg på obekväm arbetstid har varit exempelvis ensamstående föräldrar med arbetstid förlagd på kvällstid och helger, familjer där föräldrar har arbetet inom kultursektorn och föräldrar med egna företag som under perioder erhållit uppdrag där arbetstiden går utanför ramöppettiderna.

Pedagogisk omsorg på obekväm arbetstid är en behovsprövad verksamhet och föräldrarnas försörjningsmöjlighet är utgångspunkten vid bedömning av behovet. Det krävs också att

omsorgsbehovet är regelbundet och kontinuerligt samt att det inte kan tillgodoses på annat sätt. Flera av de ansökningar som kommit in till förvaltningen har omfattat föräldrar som är egna företagare med enskild firma. Föräldrarna har i perioder haft kortare eller längre uppdrag. Detta har inneburit att förvaltningen i dokumentation begärt in uppdragsbeskrivningar istället för arbetsgivarintyg. I riktlinjerna finns det ett krav på arbetsgivarintyg vilket dessa föräldrar inte kunnat uppvisa. Förvaltningen anser att det är viktigt att riktlinjerna förhåller sig till denna kategori av sökande. Förvaltningen föreslår i likhet med stadsledningskontoret att utbildningsnämnden får i uppdrag att ta fram en för staden gemensam ansökningsblankett som förtydligar vilka handlingar som ska bifogas ansökan.

Utredningen visar att utvecklingen i staden går mot mer lokalbaserad verksamhet på obekvämt arbetstid. Förvaltningen strävar i likhet med vad stadsledningskontoret föreslår att genomföra verksamheten lokalbaserad. Anledningen till detta är arbetsgivarens svårigheter att ansvara för arbetsmiljön när uppdrag utförs i familjers hem. Det är också tveksamt ur ett barnsäkerhetsperspektiv. Om särskilda skäl föreligger ska det efter särskild prövning vara möjligt att erbjuda omsorg i hemmet. I likhet med stadsledningskontoret vill förvaltningen lyfta fram att det enligt skollagen inte finns någon rättighet för föräldrarna att välja omsorgsform. Det är varje kommun som fritt väljer hur omsorgen ska organiseras och hur omsorgen ska erbjudas.

Stadsledningskontoret föreslår i riktlinjerna att omsorg ska erbjudas barn skrivna i Stockholms stad i åldrarna 1 till och med 13 år från tidigare 1 till och med 10 år. Stadsledningskontoret anser att det är viktigt att den nämnd som ansvarar för omsorgen och står för kostnaderna också äger bedömningsfrågan i vilket förvaltningen instämmer. Förvaltningen anser i likhet med stadsledningskontoret att det är viktigt att nämnderna samarbetar över stadsdelsgränserna och mellan skolformerna för att effektivt möta omsorgsbehovet med lokalbaserad verksamhet. Förvaltningen vill lyfta fram att det krävs en samordning mellan stadsdelsförvaltningen och utbildningsförvaltningen i de fall familjer ansöker om omsorg på obekvämt arbetstid både för barn i förskola och skola. Detta för att uppnå en likvärdig hantering och bedömning. Det har uppkommit fall där förvaltningen och skola gjort olika bedömningar där en skolform inte beviljat och en annan skolform beviljat omsorg på obekvämt arbetstid.

Omsorg på obekväm arbetstid ingår idag i den av fullmäktige beslutade schablonen för förskola respektive fritidshem. Förvaltningen anser i likhet med stadsledningskontoret att den framtida finansieringen av barnomsorg på obekväm arbetstid behöver ses över. Rådande modell med finansiering inom schablonersättningen är otydlig och ger olika förutsättningar till förskoleenheterna beroende på hur många barn som erbjuds omsorg på obekväm arbetstid. Förvaltningen kommer själv eller gemensamt med andra förvaltningar genomföra denna typ av lokalbaserad verksamhet. Det kommer därför att krävas långsiktiga förutsättningar och transparens gällande ersättningsmodell.

Förvaltningen är positiv till de övergripande gemensamma riktlinjerna som ger ett jämlikt beslutsunderlag och likvärdig hantering.

Bilagor

1. Utredning av: Omsorg på obekväm arbetstid, dnr 5.1-28222/2014
2. Tjänsteutlåtande stadsledningskontoret – Riktlinjer för barnomsorg på obekväm arbetstid, dnr 321-1360/2014
3. Riktlinjer för barnomsorg på obekväm arbetstid, dnr 321-1360/2014